

УДК 378.091.011.3-051:796:376

ПОПИК Юрій

Хмельницький національний університет

<https://orcid.org/0000-0003-4944-0560>e-mail: popykyu@khmnu.edu.ua**ПОПИК Яніна**

Хмельницький національний університет

<https://orcid.org/0009-0006-0112-4568>e-mail: popykya@khmnu.edu.ua**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ**

Стаття присвячена проблемі підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи в інклюзивному освітньому середовищі, що передбачає створення відповідних педагогічних передумов з метою ефективної професійної діяльності.

У центрі уваги формування готовності до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, розвиток їхніх компетентностей у сфері інклюзивної освіти, а також забезпечення психологічної та медичної підтримки.

Розглядаються питання організації освітнього процесу, який включає інтеграцію знань з педагогіки, психології та спеціальної методики фізичного виховання, формування толерантності та емпатії у майбутніх вчителів, використання сучасних технологій і адаптованих методів фізичного виховання, створення інклюзивного середовища, що враховує індивідуальні можливості кожної дитини.

Автор акцентує увагу на необхідності комплексного підходу до підготовки педагогів, який забезпечить їхню професійну готовність працювати у школах, де навчаються діти з різними освітніми потребами і сприятиме реалізації принципів рівності та доступності освіти.

Інклюзивна освіта забезпечує рівні можливості для навчання, сприяє розвитку комунікативних навичок, формує почуття приналежності та підвищує самооцінку. Водночас інклюзія виховує толерантність у суспільстві, створюючи умови для гармонійного співіснування різних соціальних груп.

Інклюзивне навчання у сфері фізичної культури передбачає організацію спільних занять для дітей з різними фізичними та психічними особливостями, що забезпечує їхню інтеграцію в освітній процес.

Така практика сприяє формуванню в учнів умінь співпрацювати на засадах взаємоповаги, створює умови для розвитку фізичних здібностей відповідно до індивідуальних можливостей кожної дитини, забезпечує соціальну адаптацію дітей з особливими освітніми потребами та водночас формує у суспільстві культуру толерантності.

Ключові слова: інклюзивне навчання, фізичне виховання, діти з особливими освітніми потребами, безбар'єрне середовище, соціалізація, адаптація.

<https://doi.org/10.31891/pcs.2026.1.64>

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Стаття надійшла до редакції / Received 14.02.2026

Прийнята до друку / Accepted 20.03.2026

Опубліковано / Published 26.03.2026

© ПОПИК Юрій, ПОПИК Яніна

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасна система освіти України перебуває у процесі реформування відповідно до міжнародних стандартів та передбачає впровадження інклюзивного навчання. Це означає створення рівних можливостей для дітей з особливими освітніми потребами (ООП) у загальноосвітніх закладах.

Актуальність інклюзивної освіти зумовлена необхідністю реалізації права кожної дитини на доступ до якісного навчання та соціальної інтеграції. Вона

виступає важливим чинником формування демократичного суспільства, що ґрунтується на принципах рівності, гуманізму та толерантності.

Інклюзивна освіта сприяє розвитку особистісного потенціалу учнів, забезпечує їхню участь у спільному освітньому середовищі та створює умови для гармонійного розвитку. Особливу роль у цьому процесі відіграють учителі фізичної культури, оскільки фізичне виховання сприяє соціалізації, фізичній реабілітації дітей та розвитку комунікативних навичок.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблема підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи в умовах інклюзивного навчання активно досліджується як українськими, так і зарубіжними науковцями. Зокрема, у працях О. Таранченко та С. Миронової розглядаються методичні аспекти організації інклюзивного освітнього середовища та роль фізичного виховання у соціалізації дітей з особливими потребами. Л. Шевчук акцентує увагу на формуванні професійної компетентності майбутніх учителів через практичну діяльність та міждисциплінарну співпрацю.

У зарубіжній педагогіці значний внесок зробили дослідження М. Айнскоу та Т. Бут, які розробили концепцію інклюзивної освіти та підкреслили важливість адаптації навчальних програм фізичної культури для дітей з різними освітніми потребами. Праці Д. Сміта та К. Флоріана доводять, що підготовка педагогів до інклюзії має включати розвиток емпатії, толерантності та навичок роботи з різними категоріями учнів.

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Обґрунтування педагогічних умов ефективної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури та опис моделі компетентностей для роботи в інклюзивному середовищі.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті полягає у аналізі стану проблеми та обґрунтуванні педагогічних умов ефективної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури до інклюзивного навчання.

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Інклюзивна освіта стала однією з ключових тенденцій сучасної педагогіки та психології. Вона спрямована на забезпечення рівних можливостей для дітей з особливими освітніми потребами, створення умов для

їхньої інтеграції у суспільство та формування навичок соціалізації.

Інклюзивне навчання це результат трансформаційних процесів у сфері освіти, спрямованих на забезпечення рівних прав і можливостей для всіх дітей, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей. Його запровадження зумовлене низкою чинників, серед яких ключову роль відіграють міжнародні правові стандарти, соціальні потреби та прагнення до модернізації освітньої системи. Ратифікація Україною Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю стала важливим імпульсом для формування нової парадигми освіти, що ґрунтується на принципах недискримінації та доступності.

Соціальний аспект інклюзії полягає у подоланні ізоляції дітей з особливими освітніми потребами, які тривалий час навчалися переважно у спеціалізованих закладах. Така практика обмежувала їхні можливості для соціалізації та інтеграції у суспільство. Інклюзивна освіта, навпаки, створює умови для спільного навчання, сприяє розвитку комунікативних навичок, формує толерантність і взаємоповагу серед учнівського колективу.

Важливим чинником є орієнтація на європейський досвід, де інклюзія давно стала стандартом освітньої політики. Українська система освіти прагне адаптувати ці практики, щоб відповідати сучасним викликам і забезпечити якість навчання на рівні міжнародних вимог. Педагогічні переваги інклюзивного середовища полягають у розвитку співпраці, емпатії та критичного мислення, що позитивно впливає на всіх учасників освітнього процесу.

Таким чином, потреба у запровадженні інклюзивного навчання виникла як відповідь на комплекс соціальних, правових та освітніх викликів. Вона спонукана прагненням забезпечити рівність у доступі до знань, створити умови для повноцінної інтеграції дітей з особливими освітніми потребами та сформувати більш справедливе й толерантне суспільство.

Історичне підґрунтя інклюзивної освіти формується як результат тривалих змін суспільних уявлень про дітей з особливими освітніми потребами. У давні часи такі діти здебільшого перебували в ізоляції, а їхнє навчання не розглядалося як суспільна

потреба. Лише з XVI-XVII століть у Європі почали виникати перші спеціальні школи для глухих та сліпих, що стало початком розвитку спеціальної педагогіки. У XVIII-XIX століттях дефектологія оформилася як окрема галузь знань, яка забезпечувала освітні можливості для дітей з порушеннями розвитку, проте водночас закріплювала їхню сегрегацію в спеціалізованих закладах.

У XX столітті відбувається поступовий перехід від моделі «сегрегації» до моделі «інтеграції». Після Другої світової війни гуманістичні ідеї та концепції прав людини набувають ваги, що стимулює пошук нових підходів до навчання дітей з інвалідністю. У другій половині століття в багатьох країнах починають реалізовувати програми інтегрованого навчання, які передбачають спільне перебування дітей з особливими потребами та їхніх ровесників у загальноосвітніх школах [4].

Ключовим етапом стало прийняття міжнародних документів, які закріпили право на освіту без дискримінації та визначили інклюзію як провідний принцип освітньої політики. Відтоді поняття «дефектологія» поступово замінюється терміном «інклюзивна освіта», що акцентує увагу не на «недоліках» дитини, а на бар'єрах середовища та необхідності їх усунення.

Бар'єри середовища в інклюзивній освіті це системні перешкоди, що обмежують доступ осіб з особливими освітніми потребами до якісної освіти. Вони класифікуються на фізичні, інформаційні, соціальні, організаційні та психологічні, кожен з яких має особливий власний вплив на освітній процес [4].

Фізичні бар'єри включають архітектурну недоступність навчальних закладів: відсутність пандусів, ліфтів, адаптованих санвузлів, спеціального обладнання. Це унеможливає вільне пересування та участь дітей з порушеннями опорно-рухового апарату у навчальному процесі.

Інформаційні бар'єри пов'язані з відсутністю навчальних матеріалів у доступних форматах, а саме шрифт Брайля, жестова мова, субтитри, альтернативні способи подачі інформації. Це створює труднощі для учнів з порушеннями зору, слуху або когнітивними порушеннями.

Організаційні бар'єри виникають через неадаптовані навчальні програми, нестачу асистентів учителя, відсутність індивідуального підходу та недостатню підготовку педагогічних кадрів. Вони знижують ефективність освітнього процесу та ускладнюють реалізацію інклюзивної моделі.

Соціальні бар'єри охоплюють упередження, стереотипи, булінг, низький рівень толерантності серед учнів і педагогів. Вони спричиняють психологічну ізоляцію дітей з ООП, зниження мотивації та самооцінки.

Психологічні бар'єри стосуються внутрішньої неготовності педагогів до роботи в інклюзивному середовищі, страху перед відповідальністю, емоційного вигорання. Це негативно впливає на якість взаємодії з учнями та реалізацію інклюзивних принципів.

В Україні інклюзивна освіта почала активно розвиватися у 2010-х роках, коли було ухвалено низку нормативно-правових актів, що гарантують право дітей з особливими освітніми потребами на навчання у загальноосвітніх закладах.

Закон України «Про освіту» визначає інклюзивне навчання як право кожної дитини здобувати освіту у звичайних школах незалежно від стану здоров'я. Він передбачає створення інклюзивних класів, залучення асистентів учителя та інших фахівців, складання індивідуальної програми розвитку для кожного учня, а також фінансування з боку держави для забезпечення доступності та якісної підтримки [2].

Закон України «Про повну загальну середню освіту» деталізує механізми реалізації цього права. Згідно законодавства школи зобов'язані створювати безбар'єрне середовище, включаючи архітектурну доступність та адаптовані навчальні матеріали. У закладах функціонують інклюзивні та спеціальні класи, а для кожної дитини формується команда психолого-педагогічного супроводу, яка працює разом із батьками над індивідуальною програмою розвитку [3].

За даними Міністерства освіти і науки України, станом на 2025 рік у школах навчалася понад 50 тисяч дітей з особливими освітніми потребами. Кількість інклюзивних класів щороку зростає: у 2017 році їх було

близько 4 тисяч, а у 2025 році – понад 25 тисяч.

Інклюзія в освіті означає залучення дітей з різними потребами до загальноосвітніх закладів, де вони навчаються разом зі своїми ровесниками. Це не лише педагогічний процес, але й соціальний феномен, що сприяє формуванню толерантності, взаємоповаги та рівності.

Основними принципами інклюзивної освіти варто виділити:

- 1 рівний доступ до навчання;
- 2 адаптацію освітнього середовища;
- 3 індивідуальний підхід;
- 4 співпраця педагогів, асистентів, психологів та інших фахівців (за потреби) [8].

Попри позитивні тенденції, інклюзивна освіта стикається з низкою проблем:

- недостатня матеріально-технічна база шкіл для забезпечення комфортних умов навчання;
- брак кваліфікованих педагогів та асистентів вчителя, які володіють спеціальними методиками роботи;
- стереотипи та упередження у суспільстві;
- складність у розробці індивідуальних програм навчання.

У багатьох країнах світу питання інклюзивної освіти є пріоритетним напрямком розвитку педагогіки, де фізична культура розглядається як один із ключових інструментів соціалізації дітей з особливими освітніми потребами [9, 10].

Так, до прикладу, система підготовки майбутніх вчителів фізичної культури у Фінляндії включає обов'язкові курси з інклюзивної педагогіки та практику у школах, де навчаються діти з різними захворюваннями. Велика увага приділяється адаптації фізичних вправ та створенню індивідуальних програм.

У Канаді інклюзія є базовим принципом освіти. Майбутні вчителі фізичної культури проходять стажування у спеціалізованих центрах, де набувають досвіду роботи з дітьми з порушеннями опорно-рухового апарату, аутизмом та іншими особливостями розвитку.

У педагогічних університетах Польщі створені спеціальні модулі з інклюзивної освіти, які поєднують теоретичну та практичну підготовку, студентів навчають

працювати у команді з психологами та реабілітологами, що забезпечує комплексний підхід до розвитку дитини.

Для Великої Британії характерним є застосування моделі «inclusive PE» (інклюзивне фізичне виховання), яка передбачає адаптацію занять для всіх учнів класу. Майбутні вчителі отримують знання про диференціацію завдань та використання спеціального обладнання.

Успішність інклюзивної освіти значною мірою залежить від професійної підготовки педагогів. Асистенти вчителя допомагають дитині адаптуватися до навчального процесу, пояснюють матеріал у доступній формі, підтримують у складних ситуаціях. Педагоги мають володіти навичками диференційованого навчання, використовувати інтерактивні методи та технології, що враховують індивідуальні особливості учнів.

Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до інклюзивного навчання є багатовимірною, поєднує теоретичні знання, практичний досвід, психологічну готовність та командну взаємодію з урахуванням переваг та труднощів реалізації інклюзивної фізичної культури (табл. 1).

Дана таблиця є свідченням того, що інклюзивна фізична культура має значний потенціал для розвитку учнів і суспільства загалом, але її реалізація потребує системної підтримки, належної підготовки педагогів та подолання соціальних бар'єрів.

Наукові дослідження [1, 4] підтверджують, що ефективна підготовка майбутніх учителів фізичної культури можлива лише за умови комплексного підходу, який поєднує теоретичні знання, практичний досвід та формування гуманістичних цінностей, а також визначення педагогічних умов, які забезпечують ефективність процесу.

1. Особливе значення полягає у формуванні професійної компетентності, тобто отриманні знань про особливості психофізичного розвитку дітей з інвалідністю, методи адаптації фізичних вправ, принципи індивідуального навчання та створення безпечного освітнього середовища.

2. Не менш важливою є практична підготовка, ефективність якої значно зростає при можливості проходити практику у

школах з інклюзивними класами. Така практика дозволяє набувати досвіду роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, формувати навички адаптації занять, розвивати комунікативні здібності та емпатію.

3. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури передбачає взаємодію з психологами, педагогами, реабілітологами та медичними фахівцями. Такий підхід забезпечує комплексну підтримку дітей та дозволяє працювати у команді, що є необхідною умовою інклюзивного середовища.

4. Важливо розвивати толерантність та емпатію, повагу та готовність підтримувати кожну дитину. Під час навчання застосовуються методи навчання, які сприяють формуванню гуманістичного світогляду як основи інклюзивної педагогіки.

5. Використання сучасних технологій та методик сприяє застосуванню адаптивних програм фізичного виховання, інтерактивних засобів навчання, спеціального обладнання

для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату та реабілітаційних технологій. Важливо забезпечити майбутніх фахівців сучасними навчально-методичними матеріалами, розробленими на основі досліджень у сфері інклюзії, залучати до наукової діяльності, що сприяє розвитку критичного мислення та здатності аналізувати педагогічні ситуації.

6. Психологічна готовність педагога до професійної діяльності виступає важливою педагогічною умовою ефективного навчального процесу. Вона визначає здатність працювати у складних та змінних умовах освітнього середовища, уміти долати стресові ситуації та підтримувати власну емоційну стабільність. Така готовність забезпечує можливість створення сприятливого психологічного клімату для розвитку та навчання дітей. Важливим аспектом є здатність педагога надавати учням емоційну підтримку, формувати позитивну мотивацію до навчання та забезпечувати їхню психологічну безпеку в освітньому процесі.

Таблиця 1

Переваги та труднощі реалізації інклюзивної фізичної культури

Аспект	Переваги	Труднощі
Соціалізація учнів	Формування толерантності, розвиток комунікативних навичок, інтеграція у колектив	Можливі випадки упередженого ставлення, труднощі у взаємодії між учнями
Фізичний розвиток	Доступ до адаптованих вправ, покращення фізичного стану, профілактика гіподинамії	Необхідність індивідуальної адаптації завдань, ризик перевантаження
Професійна діяльність учителя	Розвиток нових компетентностей, підвищення педагогічної майстерності	Недостатня підготовка кадрів, потреба у спеціальних знаннях та навичках
Організація занять	Використання інноваційних методик, командна співпраця з асистентами та психологами	Дефіцит ресурсів, обладнання та фінансування
Суспільний ефект	Формування інклюзивної культури, підвищення рівня гуманізації освіти	Стереотипи та упередження у суспільстві, низька поінформованість батьків

Перераховані педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи в умовах інклюзії охоплюють професійну, практичну, методичну та психологічну складові. Їх реалізація забезпечує формування компетентного, толерантного та готового до співпраці педагога, здатного ефективно працювати з дітьми з особливими освітніми потребами.

Враховуючи вище сказане, доцільною буде наступна модель компетентностей

учителя фізичної культури для роботи в інклюзивному середовищі.

Професійно-педагогічна компетентність передбачає володіння знаннями з адаптивної фізичної культури, уміння диференціювати навчальний матеріал та застосовувати індивідуальний підхід до учнів з різними освітніми потребами.

Методична компетентність полягає у здатності використовувати інноваційні технології та адаптувати вправи відповідно до фізичних можливостей дітей, що забезпечує ефективність і безпечність занять.

Комунікативна компетентність охоплює навички конструктивної взаємодії з учнями, батьками, асистентами та колегами, сприяючи формуванню позитивного психологічного клімату в інклюзивному середовищі.

Психологічна компетентність визначається розвитком емпатії, толерантності та стресостійкості, що дозволяє вчителю працювати з дітьми різних категорій та долати бар'єри у спілкуванні.

Організаційна компетентність включає здатність планувати та структурувати заняття з урахуванням індивідуальних потреб учнів, а також ефективно управляти групою діяльністю.

Соціально-гуманістична компетентність базується на усвідомленні цінностей інклюзії, дотриманні правових норм та сприянні формуванню інклюзивної культури у школі й суспільстві.

Реалізація цієї моделі забезпечує готовність учителя до роботи з дітьми з різними освітніми потребами, створює умови для рівного доступу до занять фізичною

культурою та сприяє формуванню гуманізованого освітнього простору.

6. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до роботи в умовах інклюзивного навчання є важливим завданням сучасної педагогіки та психології.

Інклюзивна освіта у сфері фізичної культури виступає важливим чинником соціалізації дітей з особливими освітніми потребами, забезпечуючи розвиток їхніх комунікативних компетентностей та сприяючи процесам інтеграції у соціум. Таким чином, інклюзія розглядається як стратегія розвитку суспільства, що забезпечує рівність, взаємоповагу та соціальну справедливість.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні практичного досвіду закладів освіти, які вже реалізують інклюзивні програми та його адаптацію для підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Література

1. Демус Я. В., Корносенко О. В., Фазан В. І. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи в інклюзивному середовищі. Молодь і ринок. 2023. № 7. С. 12–18.
2. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#> (дата звернення 24.02.2026)
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення 24.02.2026)
4. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. «Інклюзивна освіта: від основ до практики»: [монографія] К. : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с.
5. Миронова С. П. Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів до роботи в інклюзивному середовищі. Педагогічний дискурс. 2021. № 30. С. 45–52.
6. Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: теорія та практика. Київ: Логос, 2019. 256 с.
7. Шевчук Л. В. Професійна компетентність учителя фізичної культури в умовах інклюзивного навчання. Львів: Видавництво ЛНУ, 2020. 198 с.
8. Щекотиліна Н. В. Інклюзивна освіта в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Освітологічний дискурс. 2022. № 2. С. 33–41.
9. Smith D. Inclusion and Physical Education. Journal of Physical Education, Recreation & Dance. 2015. Vol. 86(3). P. 23–29.
10. Booth T., Ainscow M. The Role of Teachers in Inclusive Education: International Perspectives. London: Routledge, 2016. 210 p.

References

- 1 Demus, Ya. V., Kornosenko, O. V., & Fazan, V. I. (2023). Pedagogical conditions of training future physical education teachers to work in an inclusive environment. [Pedagogical conditions of training future physical education teachers to work in an inclusive environment]. Molod i rynok, 7, 12–18. [in Ukrainian].
- 2 Zakon Ukrainy «Pro osvitu». Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#> (Accessed: 24.02.2026). [in Ukrainian].
- 3 Zakon Ukrainy «Pro povnu zahalnu seredniu osvitu». Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (Accessed: 24.02.2026). [in Ukrainian].
- 4 Kolupaieva, A. A., & Taranchenko, O. M. (2016). Inkluzivna osvita: vid osnov do praktyky [Inclusive education: from basics to practice]. Kyiv: ATOPOL. 152 p. [in Ukrainian].

5 Myronova, S. P. (2021). Pedagogichni umovy formuvannya hotovnosti maibutnikh uchyteliv do roboty v inkluzyivnomu seredovyshchi. [Pedagogical conditions of forming readiness of future teachers to work in an inclusive environment]. Pedagogichniy diskurs, 30, 45–52. [in Ukrainian].

6 Taranchenko, O. M. (2019). Inkluzyivna osvita: teoriia ta praktyka. [Inclusive education: theory and practice]. Kyiv: Logos. 256 p. [in Ukrainian].

7 Shevchuk, L. V. (2020). Profesiina kompetentnist uchytelia fizychnoi kultury v umovakh inkluzyivnoho navchannia. [Professional competence of a physical education teacher in inclusive learning conditions]. Lviv: Vydavnytstvo LNU. 198 p. [in Ukrainian].

8 Shchekotylyna, N. V. (2022). Inkluzyivna osvita v Ukraini: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku. [Inclusive education in Ukraine: current state and development prospects]. Osvitohichnyi diskurs, 2, 33–41. [in Ukrainian].

9 Smith, D. (2015). Inclusion and Physical Education. Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 86(3), 23–29.

10 Booth, T., & Ainscow, M. (2016). The Role of Teachers in Inclusive Education: International Perspectives. London: Routledge. 210 p.

Abstract

POPYK Yurii, POPYK Yanina

Khmelnyskyi National University

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR TRAINING FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS TO WORK IN INCLUSIVE EDUCATION

The article is devoted to the problem of preparing future physical education teachers for work in an inclusive educational environment, which involves the creation of appropriate pedagogical prerequisites for effective professional activity.

The focus is on the formation of readiness to work with children with special educational needs, the development of their competencies in the field of inclusive education, as well as the provision of psychological and medical support.

The issues of organizing the educational process are considered, which includes the integration of knowledge in pedagogy, psychology, and special physical education methods, the formation of tolerance and empathy in future teachers, the use of modern technologies and adapted methods of physical education, and the creation of an inclusive environment that takes into account the individual capabilities of each child.

The author emphasizes the need for a comprehensive approach to teacher training, which will ensure their professional readiness to work in schools where children with diverse educational needs study, and will contribute to the implementation of the principles of equality and accessibility of education.

Inclusive education is an important path to the socialization of children with special needs. It provides equal opportunities for learning, promotes the development of communication skills, forms a sense of belonging and increases self-esteem. At the same time, inclusion fosters tolerance in society, creating conditions for the harmonious coexistence of different social groups. Thus, inclusive education should be considered not only as a pedagogical practice, but also as a strategy for the development of society, contributing to the formation of a culture of equality, mutual respect and social responsibility.

Inclusive education in the field of physical education involves the organization of joint classes for children with different physical and mental characteristics, which ensures their integration into the educational process. Such practice contributes to the formation of students' skills to cooperate and interact on the basis of mutual respect, creates conditions for the development of physical abilities in accordance with the individual capabilities of each child, ensures the social adaptation of children with special educational needs and at the same time forms a culture of tolerance.

Keywords: inclusive education, physical education, children with special educational needs, barrier-free environment, socialization, adaptation.
